

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุน
การบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย
ของกรมการสื่อสารทหาร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ภูริทัต โพธิ์แก้ว

รองผู้อำนวยการ กองโครงการและงบประมาณ กรมการสื่อสารทหาร

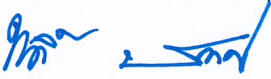
กองบัญชาการกองทัพไทย

วิทยาลัยการทัพบก

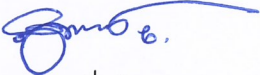
กันยายน 2567

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทา
สาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของ
กรมการสื่อสารทหาร
โดย พันเอก ภูริทัต โพธิ์แก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก คมกฤษ อจลานนท์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(ทนงศักดิ์ มหาวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(สุเทพ ยิ่งยืน)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(อุกกฤษ รุ่งเรือง)

พันเอก กรรมการ
(คมกฤษ อจลานนท์)

พันเอกหญิง กรรมการ
(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

พันเอกหญิง กรรมการ
(นวลสมร จรวงษ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พັນเอก ภูริทัต โพธิ์แก้ว
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 9,971 จำนวนหน้า : 34
คำสำคัญ	ขีดความสามารถ, การบรรเทาสาธารณภัย, แผนบรรเทาสาธารณภัย
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขีดความสามารถปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยฯ รวมทั้งหาแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยเป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ทำการศึกษาแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย การปฏิบัติตามแผนเมื่อเกิดสาธารณภัยระดับต่างๆ ของส่วนที่เกี่ยวข้อง แจกแจงภารกิจของกรมการสื่อสารทหารในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยตามแผนดังกล่าว ทำให้ทราบขีดความสามารถปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยฯ ทั้งนี้ ได้วิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยให้จัดทำแผนในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของกรมการสื่อสารทหาร รองรับแผนการบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย, ดำเนินการพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศต่างๆ เพื่อสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ ตั้งแต่ในยามปกติ, มีการฝึกอบรมกำลังพลเพื่อเพิ่มความชำนาญในด้านการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศ พร้อมทั้งเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย, พิจารณาดำเนินการปรับอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อจก.) อัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ (อจย.) รวมทั้งบูรณาการการปฏิบัติในด้านการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศเมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสาธารณภัยกับส่วนราชการและพลเรือนที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ในยามปกติ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Phoorithat Phokaew
TITLE: Guidelines for Developing Capabilities of the Directorate of Joint Communications to Support Disaster Relief according to the Royal Thai Armed Forces Disaster Relief Plan
DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT:** 9,971 **PAGES:** 34
KEY TERMS: Capabilities, Disaster Relief, Disaster Relief Plan
CLASSIFICATION: Unclassified

This research aimed to study current capabilities, problems, and obstacles faced by the Directorate of Joint Communications in supporting disaster relief and to create guidelines for developing its capabilities. This strategic research involves examining the Royal Thai Armed Forces' Disaster Relief Plan and the implementation of this plan at various levels of disasters by relevant parties as well as outlining the mission of the Directorate of Joint Communications in supporting disaster relief according to the plan, revealing the current capabilities, problems, and obstacles in this area. The guidelines for developing the capabilities of the Directorate of Joint Communications in supporting disaster relief are as follows: creating a support plan aligned with the Royal Thai Armed Forces' Disaster Relief Plan, improving communication and information systems to support the Royal Thai Armed Forces and its branches during normal time, training personnel to increase proficiency in communication and information systems, and to enhance knowledge in disaster relief operations, considering adjusting ad hoc organization rates and equipment management rates, and integrating communication and information system operations with relevant government agencies and civilians during both normal times and disasters.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง“แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร”ฉบับนี้ เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก ซึ่งเอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบก กลุ่มวิจัยด้านความมั่นคงทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้และข้อแนะนำในการทำวิจัย การรวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยต่างๆ โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก คมกฤษ อจลานนท์ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดห้วงระยะเวลาตั้งแต่เริ่มทำวิจัยจนงานวิจัยสำเร็จ นอกเหนือจากแนวทางและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แล้ว ยังได้รับความกรุณาอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด รวมทั้งคอยเอาใจใส่และให้กำลังใจทั้งแก่ตัวผู้วิจัยเองและผู้วิจัยท่านอื่นในกลุ่มวิจัยที่ท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย และผู้วิจัยขอขอบคุณยังสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พันเอก อุกฤษ รุ่งเรือง ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาจนเอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จ รวมทั้งผู้วิจัยขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยให้เสร็จลุล่วงทันเวลา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูล อีกทั้งเสนอแนะแนวคิดที่มีประโยชน์ต่อการวิจัย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อกรมการสื่อสารทหาร และหน่วยขึ้นตรงกองทัพไทย ในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย รวมทั้งผู้สนใจที่ต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย และนำเอกสารวิจัยฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
กรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580)	8
แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565	9
ภารกิจของกรมการสื่อสารทหาร ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย	20
ศึกษาขีดความสามารถปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุน	23
การบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย	
ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุน	24
การบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย	
วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมการสื่อสารทหาร	25
แนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการ	30
สนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย	
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	31
บทที่ 4 บทสรุป	
บทสรุป	33
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	34
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	34
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสภาวะแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน ทั้งภัยคุกคามรูปแบบเก่าและ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งสาธารณภัยก็เป็นภัยคุกคามรูปแบบหนึ่งที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน รวมทั้งส่งผลกระทบในด้านอื่นๆ ของ ประเทศด้วย เช่น ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม ดังนั้นทหารจึงมีหน้าที่ในการป้องกันและ ช่วยเหลือประเทศพร้อมทั้งประชาชนจากสาธารณภัยต่างๆ อีกหน้าที่หนึ่งเพื่อความมั่นคง ของประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้าน ความมั่นคง โดยวางเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาค้นคว้าที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้ ปัญหาค้นคว้าเกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพและระบบเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบ ต่างๆ ได้อย่างแท้จริง¹

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (01) ความมั่นคง แผนย่อย 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความ มั่นคง แนวทาง (13) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน แผนย่อย 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของ ชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของ ประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับภัยคุกคาม รวมทั้งปัญหาที่อาจกระทบต่อ ความมั่นคงในทุกมิติทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง²

นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย, ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย, ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ และยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟู อย่างยั่งยืน รวมทั้งกลไกการจัดการสาธารณภัยในระดับต่าง ๆ ความเชื่อมโยงและการปฏิบัติงานร่วมกันของฝ่ายพลเรือนกับศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม และหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของฝ่ายทหาร ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ³

แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564 กล่าวถึงการจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของกระทรวงกลาโหม หน้าที่ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม และแนวความคิดในการสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย⁴

แนวความคิดในการจัดการสาธารณภัยของกองทัพไทย แนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 การจัดโครงสร้างศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย การรายงานสถานการณ์สาธารณภัย แนวทางของกองทัพไทยในการสนับสนุนการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564 และการประเมินผล โดยการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตาม ประเมินผล การวิเคราะห์ พัฒนาระบบงาน และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ รวมทั้งการทบทวนแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย⁵

แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) กองบัญชาการกองทัพไทย เรื่อง : การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง พร้อมทั้งช่วยเหลือประชาชน จากภัยพิบัติและเหตุวิกฤต ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การป้องกัน ช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูประชาชนจากเหตุภัยพิบัติสาธารณภัย และเหตุวิกฤต⁶

กรมการสื่อสารทหาร เป็นส่วนราชการของ กองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับ ระบบควบคุมบังคับบัญชา การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ และสารสนเทศทางการทหาร รวมทั้งเป็นศูนย์วิทยาการเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสารของกองทัพไทย ตลอดจนการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร ให้กับ กองบัญชาการกองทัพไทย⁷ ซึ่งการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่กรมการสื่อสารทหาร ต้องรับผิดชอบดำเนินการ รวมทั้งให้การสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพไทย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยอย่างเต็มขีดความสามารถ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง, แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ.2566–2580) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564–2570, แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564, แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565, แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) กองบัญชาการกองทัพไทย รวมทั้งอัตราการจัดเฉพาะกิจกรรมการสื่อสารทหาร และส่วนราชการภายในกรมการสื่อสารทหาร พร้อมทั้งสถานภาพในปัจจุบัน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ต่อไป

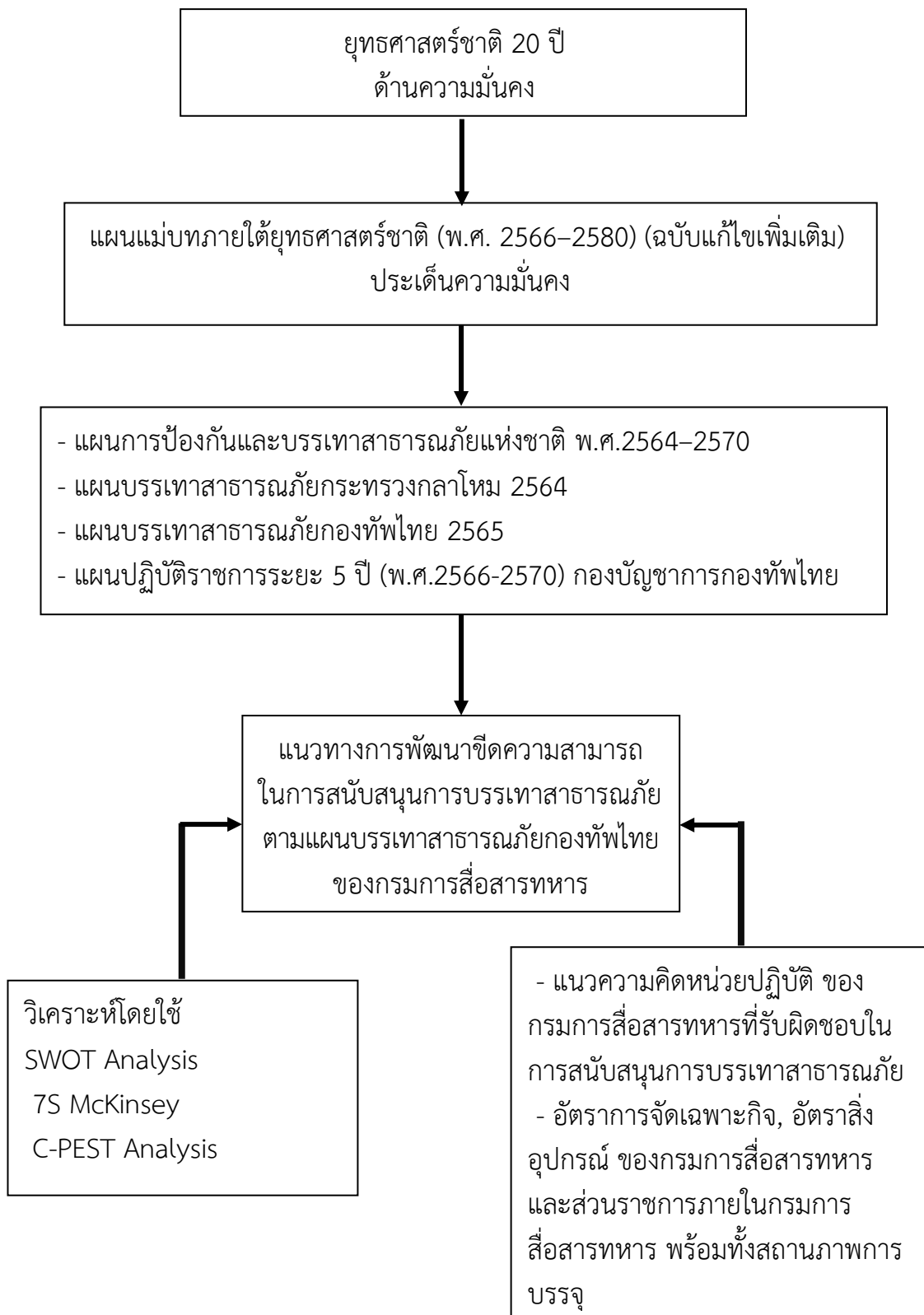
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขีดความสามารถปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย และในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564 แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565 แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) กองบัญชาการกองทัพไทย ที่เชื่อมโยงกันในเรื่องการ

บรรเทาสาธารณภัย โดยพิจารณาศึกษาแนวทางในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร รวมทั้งปัญหา ข้อขัดข้องที่ผ่านมาในการสนับสนุนแผนการบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว พร้อมทั้งหาแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยเพื่อสนับสนุนแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย มาใช้เป็นหลักการในการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ให้ก่อเกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในอนาคต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตการศึกษา

มุ่งศึกษาแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหารในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

3.1 ข้อมูลที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ แผนการบรรเทาสาธารณภัยระดับต่างๆ แผนปฏิบัติการของหน่วย เอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบอื่นๆ

3.2 ข้อมูลด้านอัตราการจัดเฉพาะกิจของหน่วย รวมถึงสถานภาพในปัจจุบัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้กรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของหน่วย ตามหัวข้อการวิจัย

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ ระยะเวลา	ธ.ค. 66	ม.ค. 67	ก.พ. 67	มี.ค. 67	เม.ย. 67	พ.ค. 67	มิ.ย. 67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย	↔						
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย		↔					
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา		↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล				↔	↔		
การสรุปผลการวิจัย					↔	↔	
การนำเสนอผลการวิจัย						↔	↔
จัดทำรูปเล่ม							↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบขีดความสามารถปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย
2. ทราบปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย
3. ทราบแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย และในอนาคต

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

กรรมการสื่อสารทหาร เป็นส่วนราชการของ กองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับ ระบบควบคุมบังคับบัญชา การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ การสงคราม อิเล็กทรอนิกส์ และสารสนเทศทางการทหาร รวมทั้งเป็นศูนย์วิทยาการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของกองทัพไทย ตลอดจนการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร ให้กับ กองบัญชาการกองทัพไทย สำหรับการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่กรรมการสื่อสารทหาร ต้องรับผิดชอบดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากกองบัญชาการกองทัพไทย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ทั้งนี้กรรมการสื่อสารทหาร ต้องให้การสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพไทยตามภารกิจดังกล่าว อย่างเต็มขีดความสามารถ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)

เป็นยุทธศาสตร์ของประเทศที่มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศ ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยตรง ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง โดยวางเป้าหมายในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง มีการวิเคราะห์สาเหตุสาธารณภัย เพื่อแก้ไขปัญหาย อย่างเป็นระบบ ให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลง พร้อมทั้งพัฒนา ศักยภาพและระบบเตรียมพร้อมของประเทศให้พร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ รวมทั้งสาธารณภัย และภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญ กับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือระหว่าง และหลังเกิดภัยพิบัติ

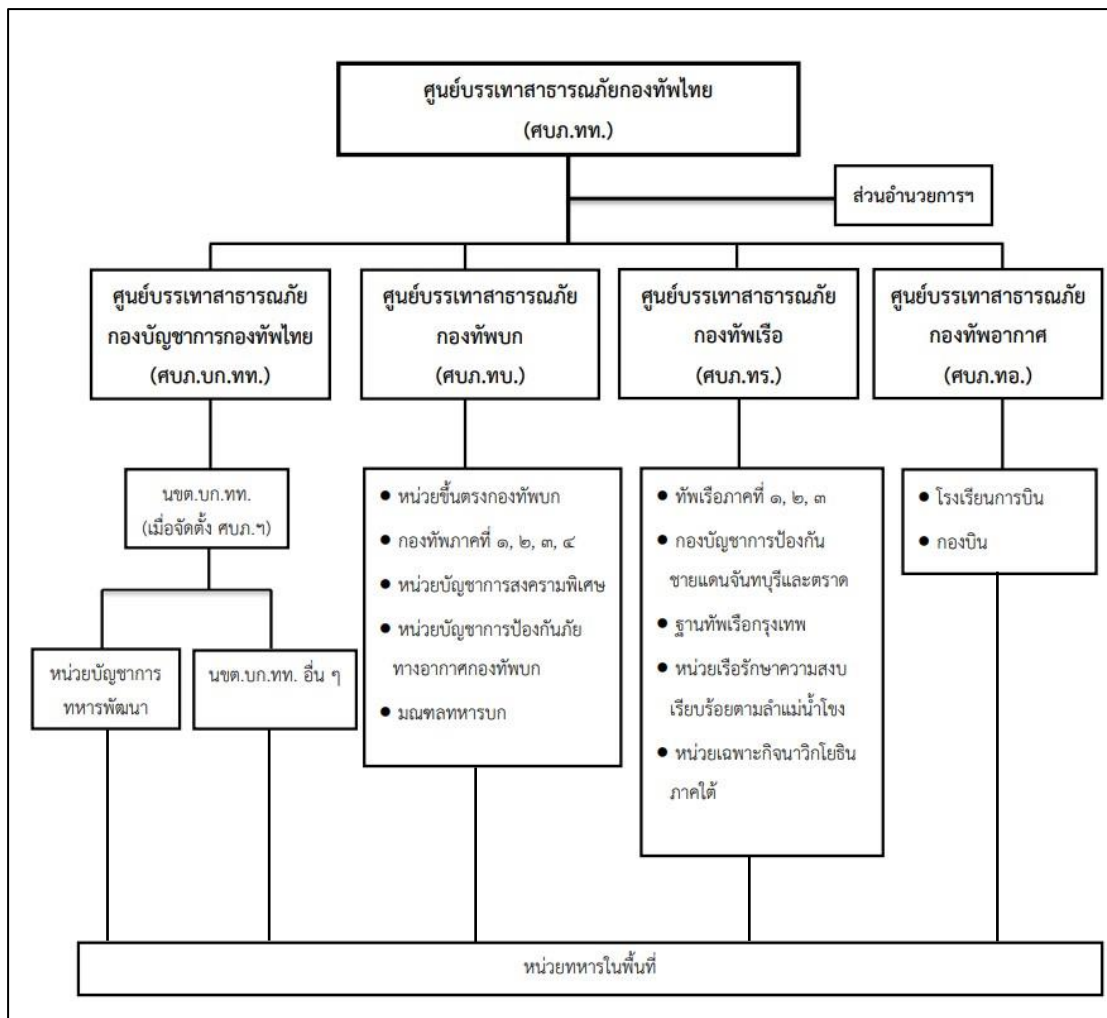
3. ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสีย และเสียหายจากภัยธรรมชาติ

แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565

แนวความคิดในการจัดการสาธารณภัยของกองทัพไทย

การนำยุทธศาสตร์การจัดการสาธารณภัย ไปสู่การปฏิบัติของ กองทัพไทย มีกิจกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ กระทรวงกลาโหม (กท.) กองทัพไทย (ทท.) และ เหล่าทัพ แนวทางการปฏิบัติและคำแนะนำที่จำเป็นให้แก่กำลังพลทุกระดับ มีการบูรณาการประสานการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับหน่วย ร่วมกับแผนของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่มีความเชื่อมโยงกัน และการเข้าร่วมการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกันทุกระดับ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 มาตรา 16 “กองทัพไทยอาจตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดเพื่อพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับแผนเพื่อรักษาเอกราชและผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารของทุกส่วนราชการตามมาตรา 17 ร่วมกันได้” นอกจากนี้ มาตรา 18 ยังระบุให้ “กองบัญชาการกองทัพไทยมีหน้าที่ ควบคุม อำนาจการ สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพไทยในการเตรียมกำลัง การป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็น ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ”⁷ กองทัพไทย จึงได้จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย (ศบภ.ทท.) ประกอบด้วย ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการกองทัพไทย (ศบภ.บก.ทท.), ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบภ.ทบ.), ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศ (ศบภ.ทอ.) โดยมอบให้ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการกองทัพไทย (ศบภ.บก.ทท.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย (ศบภ.ทท.) โดยมี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ผบ.ทสส.) เป็น ผู้อำนวยการศูนย์ฯ และมีเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร (จก.กร.ทหาร) เป็น เลขานุการศูนย์ฯ กำหนดให้กรมกิจการพลเรือนทหาร (กร.ทหาร)/ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย (ผกร.ศบภ.ทท.) ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการศูนย์บรรเทา

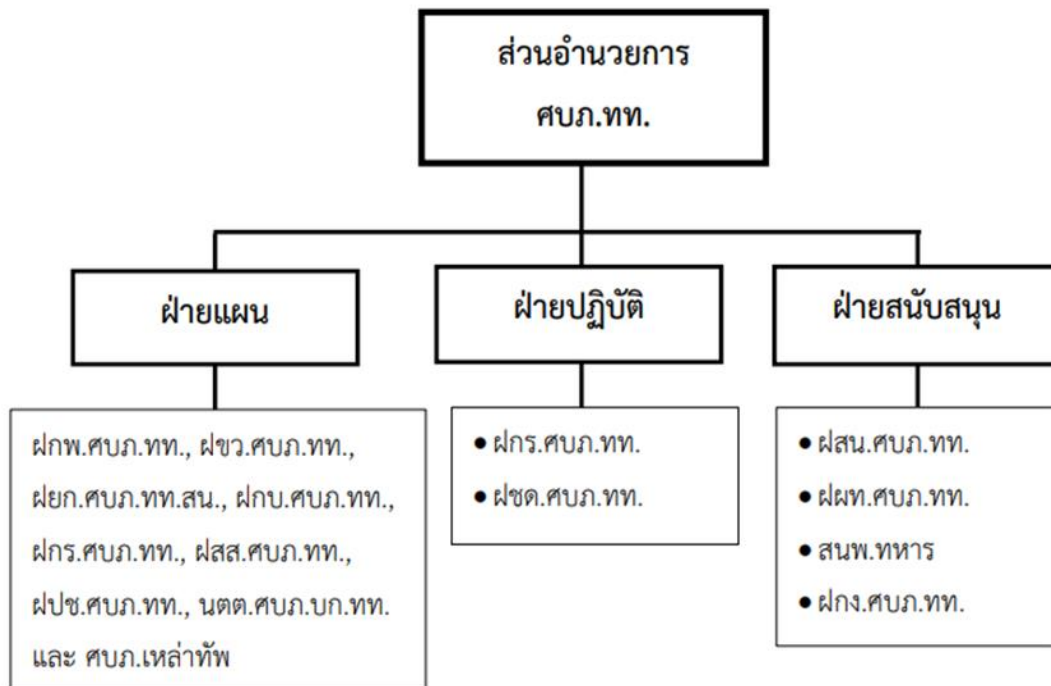
สาธารณสุขกองทัพบกไทย (สน.ลก.ศบภ.ทบ.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการอำนวยความสะดวกและประสานงานการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยตั้งแต่สถานการณ์ระดับ 1 (สาธารณภัยขนาดเล็ก) จนถึงระดับ 4 (สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง) เมื่อเกิดสาธารณภัยขนาดเล็กและขนาดกลาง (สถานการณ์ระดับ 1 และระดับ 2) ศบภ.ทบ. ศบภ.บก.ทบ. และ ศบภ.เหล่าทัพ จะปฏิบัติหน้าที่ตามแผนหรือคู่มือบรรเทาสาธารณภัยของหน่วย ศบภ.บก.ทบ. โดย ผกร.ศบภ.บก.ทบ. จะติดตามสถานการณ์ ประสานงาน รายงานสถานการณ์ และการปฏิบัติที่สำคัญตามห่วงระยะเวลาให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่อง เมื่อสาธารณภัยมีความรุนแรงขึ้นจนเป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ (สถานการณ์ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป) ศูนย์บัญชาการทางทหาร (ศบท.) จะปฏิบัติหน้าที่เป็น ศบภ.ทบ. และฝ่ายต่าง ๆ ใน ศบท. ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายต่าง ๆ ของ ศบภ.ทบ. ตามสายงานที่รับผิดชอบ โดยมี ผกร.ศบภ.ทบ. เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกหลัก ศบภ.ทบ. มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ เสนอนโยบาย และแผนการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขสาธารณภัย รวมทั้งจัดทำแผนการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยของกองทัพบกไทย อำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติการ ดำเนินการของ ศบภ.บก.ทบ. และ ศบภ.เหล่าทัพ ในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย (ตามการแบ่งมอบพื้นที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย) เป็นศูนย์กลางการประสานงาน กับส่วนราชการต่าง ๆ ใน บก.ทบ. และ เหล่าทัพ หน่วยงานฝ่ายพลเรือน และภาคเอกชน ในการอำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์ และแจ้ง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับการป้องกันภัยพิบัติให้ประชาชนได้รับทราบ มีโครงสร้าง ดังแผนภาพที่ 2⁵

ภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศไทย

ส่วนอำนวยการ

เมื่อสาธารณภัยมีความรุนแรงขึ้นจนเป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ (สถานการณ์ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป) ศูนย์บัญชาการทางทหาร (สบท.) จะปฏิบัติหน้าที่เป็น สบท.ทท. และฝ่ายต่าง ๆ ใน สบท. ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายต่าง ๆ ของ สบท.ทท. ตามสายงานที่รับผิดชอบ และมีผู้แทนเหล่าทัพ ทำหน้าที่เป็นนายทหารติดต่อ เพื่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยมีเสนาธิการทหาร เป็น หัวหน้าส่วนอำนวยการ มี รอง เสธ.ทหาร ที่ดูแลงานด้านกิจการพลเรือน เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนและฝ่ายปฏิบัติ และมี รอง เสธ.ทหาร ที่ดูแลงานด้านส่งกำลังบำรุง เป็นหัวหน้าฝ่ายสนับสนุน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 : แสดงโครงสร้างส่วนอำนวยการของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกไทย

แนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของ ศบภ.ทท.

การสนับสนุนของ ศบภ.ทท. จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ โดยมีแนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยตามระดับการจัดการสาธารณภัย ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ประกอบด้วย 4 ระดับ ดังนี้

1. การจัดการสาธารณภัยระดับ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก หมายถึง สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก กำหนดให้ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีความสามารถตามกฎหมายในการเข้าควบคุม สถานการณ์และสั่งการ สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้ โดยลำพัง กองทัพโดย นขต.ศบภ.ทท. สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัยและสนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือตามที่ได้รับคำร้องขอ และให้รายงานผลการปฏิบัติให้ ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. ทราบในโอกาสแรก

2. การจัดการสาธารณภัยระดับ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง หมายถึง สถานการณ์ สาธารณภัย ที่เกิดขึ้นขนาดกลาง กำหนดให้ ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีความอำนาจตามกฎหมายในการเข้าควบคุมสถานการณ์สั่งการและ บัญชาการเข้าควบคุมสถานการณ์ ในส่วนของกองทัพ โดย หน่วยขึ้นตรงศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพไทย (นขต.ศบภ.ทท.) สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือประชาชน ที่ประสบสาธารณภัย และสนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ตามแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด หรือตามที่ได้รับคำร้องขอ และให้รายงานผลการปฏิบัติให้กับ ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. ทราบในโอกาสแรก

3. การจัดการสาธารณภัยระดับ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่ หมายถึงสถานการณ์ สาธารณภัย ที่เกิดขึ้นขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรง กว้างขวางหรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ และผู้รับผิดชอบ/การจัดการ กำหนดให้ผู้อำนวยการกลาง หรือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ผบ.ปภ.ช.) เข้าควบคุมสถานการณ์ สั่งการ และบัญชาการ ในส่วนของกองทัพ โดย นขต.ศบภ.ทท. ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัยและ สนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด/ชาติ จัดกำลังพล ที่ได้รับการร้องขอ ร่วมกับ ศบภ.กท. และ ศบภ. เหล่าทัพ ณ กองบัญชาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ตามที่กระทรวงมหาดไทย (มท.) จัดตั้งขึ้น และให้ รายงานผลการปฏิบัติให้กับ ศบภ.ทท. ทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวัง สถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงาน และเสนอความเห็นต่อ ศบภ.กท. เพื่อ พิจารณานำเสนอ ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (รมว.มท.)/ ผบ.ปภ.ช หรือ นายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับความรุนแรงของสถานการณ์

4. การจัดการสาธารณภัยระดับ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง หมายถึง สถานการณ์ สาธารณภัย ที่เกิดขึ้นขนาดใหญ่ และมีความร้ายแรงยิ่ง ต้องการระดมความช่วยเหลือจาก ทุกภาคส่วน โดยมี นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ/การจัดการ หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ให้ควบคุมสถานการณ์ สั่งการและบัญชาการ ในส่วนของกองทัพ โดย นขต.ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือ ประชาชนที่ประสบสาธารณภัย และสนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ตามแผนการป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/ จังหวัด/ชาติ จัดกำลังพลที่เกี่ยวข้องไปประจำ ณ บกปภ.ช. ตามที่ มท. จัดตั้งขึ้น รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ ประเมิน สถานการณ์ รายงาน และเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อตกลงใจในการใช้กำลังพลและ ยุทธโธปกรณ์เข้าแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ ภาวะปกติ รวมทั้งแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกไทย 2565 การจัดทำข้อพิจารณาเกี่ยวกับ แนวทางในการรับความช่วยเหลือจากกองทัพบกมิตรประเทศ และรายงานผลการปฏิบัติให้กับ ศบภ.ทท. และ ศบภ.ภท. ทราบอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 แสดงสาธารณภัยระดับต่างๆ และการแบ่งมอบความรับผิดชอบ

ระดับ	การจัดการ	ฝ่ายพลเรือน	ฝ่ายทหาร
1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร ควบคุมและ สั่งการ	หน่วยทหารในพื้นที่ นพค. มทบ.ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. หน่วยทหารในพื้นที่ของ บก. ทท. และเหล่าทัพ ติดตาม สถานการณ์
2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการและบัญชาการ	สนภ. นขต.ทบ. ตรภ. หน่วย ทหารในพื้นที่ของ บก.ทท. และ เหล่าทัพ ติดตามสถานการณ์
3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ	ศบภ.ภท. (รวม.ภท.) ศบภ.สป. ศบภ.ทท. ศบภ.บก.ทท. ศบภ. ทบ. ศบภ.ทร. ศบภ.ทอ.
4	สาธารณภัย ร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรี มอบหมาย ควบคุม สั่งการและ บัญชาการ	ศบภ.ภท. (รวม.ภท.) ศบภ.สป. ศบภ.ทท. ศบภ.บก.ทท. ศบภ. ทบ. ศบภ.ทร. ศบภ.ทอ.

ขั้นตอนในการจัดการสาธารณภัย

การจัดการสาธารณภัยในทุกระดับ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเกิดภัย ขั้นตอนก่อนการเกิดภัย ขั้นตอนเกิดภัย และขั้นตอนหลังการเกิดภัย โดยห้วงก่อนการเกิดสาธารณภัย (ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนก่อนเกิดภัย) ให้ความสำคัญในการแจ้งเตือนให้รู้ และการเตรียมการในการลดผลกระทบจากสาธารณภัย สำหรับในห้วงระหว่างเกิดภัย (ขั้นตอนเกิดภัย) ให้ความสำคัญในการให้การช่วยเหลือประชาชน หรือผู้ประสบภัย อย่างรวดเร็ว ทันเวลา ลดผลกระทบจากการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน จากนั้นในห้วงหลังเกิดภัย (ขั้นตอนหลังการเกิดภัย) จะให้ความสำคัญในการกลับมาดำเนินกิจกรรมตามปกติอย่างรวดเร็วรวมถึงการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน โดย ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. และศบภ.เหล่าทัพ มีแนวทางการ ดำเนินการแต่ละ ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเกิดภัย (เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ในยามปกติ จนถึงเริ่มมีการแจ้งเตือนการเกิดสาธารณภัย)

1.1 การประสานการสำรวจพื้นที่ร่วมกับองค์กร/หน่วยงานในพื้นที่หรือท้องถิ่นเพื่อประเมินความเสี่ยงและลดความเสี่ยงพื้นที่ชุมชน การเตรียมการด้านงบประมาณ กำลังพล และการจัดหาวัสดุที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบสาธารณูปโภค หรือชุมชนหลังการเกิดภัย

1.2 พัฒนาระบบการเฝ้าติดตามและประเมินสาธารณภัย โดยการบูรณาการ ข้อมูลจากทุกภาคส่วนตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร

1.3 การติดตามและประเมินสภาพอากาศ สถานการณ์สาธารณภัยที่จะส่งผลกระทบ โดยอ้างอิงจากปฏิทินสาธารณภัยตามแผนบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ 2564 - 2570 และแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

1.4 ประสานการปฏิบัติร่วมกันระหว่าง ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. ศบภ.กท. และ ศบภ.เหล่าทัพ ในการแจ้งเตือน และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ในพื้นที่ ผ่านเครือข่ายการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

1.5 การบูรณาการร่วมกับส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการจัดทำและพัฒนาปรับปรุงแผนเพื่อรองรับกรณีเกิดสาธารณภัย รวมถึงมาตรการ ในการให้ความช่วยเหลือประชาชน ให้สอดคล้องกับแผนบรรเทาสาธารณภัยระดับต่าง ๆ

1.6 พัฒนาศักยภาพของกำลังพล โดยการให้ความรู้ กำหนดบทบาท หน้าที่ ในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนการฝึก ชักซ้อม ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหน่วยและ ระดับการประสานงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ

1.7 การเตรียมเครื่องมือและยุทโธปกรณ์ ให้มีความพร้อม ตลอดจนจัดหา และพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสาธารณภัยรูปแบบต่าง ๆ

2. ขั้นตอนการเกิดภัย (เป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าปฏิบัติ ตั้งแต่ เริ่มมีการแจ้งเตือนการเกิดสาธารณภัย)

2.1 ดำรงการติดตามสถานการณ์ การติดตามและประเมินสภาพอากาศ สถานการณ์สาธารณภัยที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

2.2 เพิ่มความต่อเนื่องในประสานการปฏิบัติร่วมกัน ระหว่าง ศบภ.ทท/ ศบภ.บก.ทท. ศบภ.ภท. และ ศบภ.เหล่าทัพ รวมทั้งส่วนราชการในพื้นที่เสี่ยง ในการแจ้งเตือน และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงให้ทราบมาตรการต่าง ๆ ในการลดผลกระทบจากสาธารณภัย

2.3 ศบภ.ทท/ศบภ.บก.ทท. และ ศบภ.เหล่าทัพ. ตรวจสอบความพร้อมกำลังพล และยุทโธปกรณ์ ประสานการปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเตรียมการ ตามพื้นที่รับผิดชอบ และแนวทางที่ได้จัดทำแผนร่วมกัน โดยสอดคล้องกับแผนบรรเทาสาธารณภัย ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้พร้อมในการสนับสนุนหน่วยงานหลัก และในการเข้าช่วยเหลือประชาชน ได้อย่างทันท่วงที

3. ขั้นระหว่างเกิดภัย (เป็นการปฏิบัติในการสนับสนุนทรัพยากรทางทหาร ในการบรรเทาสาธารณภัยและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย)

3.1 ติดตามสถานการณ์ และประเมินสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน แจ้งเตือนประชาชนและส่วนราชการ ให้รับทราบสถานการณ์ เพื่อกำหนดการปฏิบัติและ มาตรการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือประชาชน

3.2 ในการจัดการสาธารณสุขระดับ 1 และ 2 ศบภ. หน่วยทหารในพื้นที่รับผิดชอบเข้าให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามที่ได้รับการร้องขอจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับแบ่งมอบพื้นที่ และ/หรือตามบันทึกความเข้าใจหรือแผนที่จัดทำร่วมกัน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

3.2.1 ศบภ.ทท. ปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์ อำนาจการประสานงาน และรายงานสถานการณ์ และการปฏิบัติที่สำคัญตามห้วงระยะเวลาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยพิจารณาจัดตั้ง ชุดประสานการปฏิบัติส่วนหน้าศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย (ชปน.ศบภ.ทท.) ในพื้นที่เกิดภัย เพื่อประสานการปฏิบัติกับหน่วยทหาร และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เกิดภัย (EOC ในท้องถิ่น) ติดตามสถานการณ์ความเสียหาย แนวทางการให้ความช่วยเหลือ เพื่อยุติภัยให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพไทย ทราบ อีกทั้งเพื่อเตรียมการในการจัดตั้ง ศบภ.ทท.สน. ในกรณีมีการประกาศยกระดับสาธารณสุขเป็นระดับ 3 ต่อไป

3.2.2 ศบภ.บก.ทท. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องโดยใกล้ชิด ควบคุมอำนาจการ การปฏิบัติของหน่วยภายใต้ ศบภ.บก.ทท. ในพื้นที่ในการช่วยเหลือตามขอบเขตความรับผิดชอบ หรือเมื่อได้รับการร้องขอ

3.2.3 ศบภ.เหล่าทัพ ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องโดยใกล้ชิด ควบคุมอำนาจการ การปฏิบัติของหน่วยภายใต้ ศบภ.เหล่าทัพ ในพื้นที่ในการช่วยเหลือตามขอบเขตความรับผิดชอบ หรือเมื่อได้รับการร้องขอ

3.3 ในการจัดการสาธารณสุขระดับ 3 ศบภ.หน่วยทหารในพื้นที่รับผิดชอบในส่วนกลาง อำนาจการ สั่งการประสานงานการเข้าให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามที่ได้รับการร้องขอจาก ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และพิจารณาจัดตั้ง ศบภ.ทท.สน. ในพื้นที่ประสบภัย โดยแปรสภาพจาก ชปน.ฯ เพื่ออำนาจการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณสุขในพื้นที่และประสานการปฏิบัติกับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร โดยให้ ศบภ. ปฏิบัติ หน้าที่เป็น ศบภ.ทท. และให้ ศบภ.บก.ทท. ปฏิบัติหน้าที่ เป็น ศบภ.ทท. โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

3.3.1 ศบภ.ทท. ปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์ อำนาจการ รายงานสถานการณ์และการปฏิบัติที่สำคัญตามห้วงระยะเวลา ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยมีการปฏิบัติ ดังนี้

1) จัดกำลังพลไปปฏิบัติงานใน สปฉ.7 สปฉ.9 และ สปฉ.อื่น ๆ ตามที่ได้รับการประสาน ณ บกปก.ช. ตามที่ มท. จัดตั้งขึ้น

2) จัดชุดวางแผนร่วมหมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ตลอด 24 ชั่วโมง มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุมบังคับบัญชา สั่งการ และกำกับดูแล การปฏิบัติของ ศบภ.บก.ทท. และ ศบภ.เหล่าทัพ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย รวมทั้งประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อ ณ ศบภ.ทท.

3) พิจารณาจัดตั้ง ศบภ.ทท.สน. เพื่อการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุม บังคับบัญชา สั่งการ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยทหาร ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์สาธารณภัย โดยจัดกำลังจากส่วนกลางและ/หรือ มอบให้ ศบภ. ในพื้นที่ปฏิบัติหน้าที่ ศบภ.ทท. ส่วนหน้า

4) ศบภ.ทท. โดย สส.ทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการจัดระบบ การติดต่อสื่อสารสนับสนุน ศบภ.กท. ตามที่ได้รับการประสานจากฝ่ายเลขานุการ ศบภ.กท. โดยอาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์การสื่อสาร กท. เพื่อการจัดการสาธารณภัย รวมทั้งพิจารณาใช้ ระบบควบคุมบังคับบัญชาของกองทัพไทย ในการจัดการสาธารณภัย ได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม

3.3.2 ศบภ.บก.ทท. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุม บังคับบัญชาสั่งการ และกำกับดูแล การปฏิบัติของ ศบภ.นขต.บก.ทท. ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัย และกำหนดให้มีการชี้แจง ของ ศบภ.เหล่าทัพ โดยการใช้ระบบประชุมทางไกล ผ่านจอภาพ (Video Tele Conference : VTC) และจัดกำลังพลไปปฏิบัติงานใน สปฉ. ต่าง ๆ ณ บกปก.ช. ตามที่ มท. จัดตั้งขึ้น

3.3.3 ศบภ.เหล่าทัพ

- 1) จัดนายทหารติดต่อที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานงานกับ ศบภ.ทท.
- 2) จัดชุดวางแผนร่วมหมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ตลอด 24 ชั่วโมง

3) เหล่าทัพอาจพิจารณาจัดตั้ง ศบภ.สน. เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่อยู่ในพื้นที่รับผลกระทบโดยตรงด่วน หรือเมื่อได้รับการร้องขอ พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์และการปฏิบัติที่สำคัญให้ ศบภ.ทท.สน. ทราบอย่างต่อเนื่อง

4) เหล่าทัพสนับสนุนระบบสารสนเทศในการจัดการสาธารณภัยได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

3.4 ในการจัดการสาธารณภัยระดับ 4 การปฏิบัติเป็นการปฏิบัติต่อเนื่องจากระดับ 3 หากแต่มีการประกาศยกระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นระดับ 4 เพื่อใช้ในการจัดการสาธารณภัยที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามปัจจัยการพิจารณาการยกระดับสาธารณภัยในกรณีรัฐบาลตกลงใจรับความช่วยเหลือทั้งทางพลเรือนและทางทหารจากต่างประเทศ ศบภ.กท. อาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์ประสานงานนานาชาติ เพื่อเป็นช่องทางในประสานงานการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยเฉพาะกองทัพมิตรประเทศ ในภาพรวม หรือ ศบภ.กท. อาจพิจารณามอบหมายให้ศบภ.บก.ทท. หรือ ศบภ.เหล่าทัพ ดำเนินการ ในแต่ละระดับได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

4. ขั้นหลังการเกิดภัย เป็นการปฏิบัติห้วงภายหลังสาธารณภัยสิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งเป็นการปฏิบัติในการฟื้นฟู โดยมุ่งเน้นการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค เพื่อดำเนินชีวิตและวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนในพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายพลเรือนเป็นหลัก ในส่วนของกองทัพให้เป็นไปตามที่รัฐบาลมอบหมาย โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

4.1 วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในส่วนที่รับผิดชอบหลังจากเกิดเหตุการณ์ รวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐอื่นในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟู

4.2 จัดกำลังพลร่วมทำความสะอาด เก็บกู้ซากปรักหักพัง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค และสิ่งสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ตามขีดความสามารถ ในพื้นที่รับผิดชอบหรือตามที่ได้รับแบ่งมอบภายหลัง

4.3 ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยรวดเร็ว

4.4 การมอบสิ่งของที่จำเป็นต่อการยังชีพให้แก่ผู้ประสบสาธารณภัย

4.5 สนับสนุนการขนย้ายผู้ประสบสาธารณภัยรวมถึงทรัพย์สินของผู้ประสบสาธารณภัย ไปยังที่ปลอดภัยหรือกลับสู่สถานที่เดิม

4.6 สำรวจและรวบรวมข้อมูลความเสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอเพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือของส่วนราชการที่รับผิดชอบต่อไป

4.7 สนับสนุนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย อำนวยความสะดวกด้านการจราจรและความปลอดภัยแก่บุคคล สถานที่ และทรัพย์สิน

4.8 ให้ความรู้เรื่องการสุขาภิบาล และการป้องกันโรคระบาด

4.9 ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

4.10 รายงานผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ในขั้นการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยและการฟื้นฟูให้รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชา ให้ ศบภ.ทท. ศบภ.บก.ทท. และ ศบภ.หน่วยต้นสังกัดทราบ

ภารกิจของกรมการสื่อสารทหาร ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

1. ขึ้นเตรียมการก่อนการเกิดภัย (เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ในยามปกติ จนถึงเริ่มมีการแจ้งเตือนการเกิดสาธารณภัย)

1.1 การประสานการสำรวจพื้นที่ร่วมกับองค์กร/หน่วยงานในพื้นที่หรือท้องถิ่น เพื่อประเมินความเสี่ยง และเตรียมความพร้อมในการวางระบบการสื่อสารและสารสนเทศ การเตรียมการด้านงบประมาณ และกำลังพล

1.2 ประสานการปฏิบัติร่วมกันระหว่าง ศบภ.ทท./ศบภ.บก.ทท. ศบภ.ภท. และ ศบภ.เหล่าทัพ ในการแจ้งเตือน และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่

1.3 พัฒนาศักยภาพของกำลังพล โดยการให้ความรู้ กำหนดบทบาท หน้าที่ ในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนการฝึก ซักซ้อม ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหน่วยและระดับ การประสานงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการสาธารณภัย และการช่วยเหลือ ประชาชนมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ลดความสับสน

1.4 การเตรียมเครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ ให้มีความพร้อม ตลอดจนจัดหาและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสาธารณสุขรูปแบบต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับ

2. ขั้นก่อนการเกิดภัย (เป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มมีการแจ้งเตือนการเกิดสาธารณสุข)

2.1 เพิ่มความต่อเนื่องในประสานการปฏิบัติร่วมกัน ระหว่าง ศบค.ทท/ศบค.บก.ทท. ศบค.ภท. และ ศบค.เหล่าทัพ รวมทั้งส่วนราชการในพื้นที่เสี่ยง ในการแจ้งเตือนและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่

2.2 ตรวจสอบความพร้อมกำลังพล และยุทธโศปกรณ์ ประสานการปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเตรียมการตามพื้นที่รับผิดชอบ และแนวทางที่ได้จัดทำแผนร่วมกัน โดยสอดคล้องกับแผนบรรเทาสาธารณสุข ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้พร้อมในการสนับสนุนหน่วยงานหลัก และในการเข้าช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันท่วงที

3. ขั้นระหว่างเกิดภัย (เป็นการปฏิบัติในการสนับสนุนทรัพยากรทางทหารในการบรรเทาสาธารณสุขและช่วยเหลือประชาชน)

3.1 ติดตามสถานการณ์ และประเมินสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนแจ้งเตือนประชาชนและส่วนราชการ ให้รับทราบสถานการณ์

3.2 ในการจัดการสาธารณสุขระดับ 1 และ 2 ในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามที่ได้รับการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับแบ่งมอบพื้นที่ และ/หรือตามบันทึกความเข้าใจหรือแผนที่จัดทำร่วมกัน หรือการสั่งการจากหน่วยเหนือ

3.3 ในการจัดการสาธารณสุขระดับ 3 ภัย โดยให้ ศบค. ปฏิบัติ หน้าที่เป็น ศบค.ทท. และให้ ศบค.บก.ทท. ปฏิบัติหน้าที่เป็น ศบค.ทท. โดยกรมการสื่อสารทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการจัดระบบการติดต่อสื่อสารสนับสนุน ศบค.ภท. ตามที่ได้รับการประสานจากฝ่ายเลขานุการ ศบค.ภท. โดยอาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์การสื่อสาร กท. เพื่อการจัดการสาธารณสุข รวมทั้งพิจารณาใช้ระบบควบคุมบังคับบัญชาของกองทัพอากาศในการจัดการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

3.4 ในการจัดการสาธารณสุขระดับ 4 การปฏิบัติเป็นการปฏิบัติต่อเนื่องจากระดับ 3 หากแต่มีการประกาศยกระดับการจัดการสาธารณสุขเป็นระดับ 4 เพื่อใช้ในการจัดการสาธารณสุขที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ตามปัจจัยการพิจารณาการยกระดับสาธารณสุขในกรณีรัฐบาลตกลงใจรับความช่วยเหลือทั้งทางพลเรือนและทางทหารจากต่างประเทศ

4. ขั้นหลังการเกิดภัย เป็นการปฏิบัติห้วงภายหลังสาธารณสุขสิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งเป็นการปฏิบัติในการฟื้นฟู เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบสาธารณสุขโรค ให้ชุมชนในพื้นที่ประสบภัยกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายพลเรือนเป็นหลัก ในส่วนของกองทัพให้เป็นไปตามที่รัฐบาลมอบหมาย โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

4.1 วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือ ประชาชนผู้ประสบสาธารณสุขในส่วนที่รับผิดชอบหลังจากเกิดเหตุการณ์ รวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐอื่นในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟู แผนบรรเทาสาธารณสุขกองทัพไทย 2565

4.2 จัดกำลังพลร่วมทำความสะอาด เก็บกู้ซากปรักหักพัง ซ่อมแซมระบบสาธารณสุขโรค และสิ่งสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ตามขีดความสามารถ ในพื้นที่รับผิดชอบ หรือตามที่ได้รับแบ่งมอบภายหลัง

4.3 ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยรวดเร็ว

4.4 การมอบสิ่งของที่จำเป็นต่อการยังชีพให้แก่ผู้ประสบสาธารณสุข

4.5 สนับสนุนการขนย้ายผู้ประสบสาธารณสุขรวมถึงทรัพย์สินของผู้ประสบสาธารณสุข ไปยังที่ปลอดภัยหรือกลับสู่สถานที่เดิม

4.6 สำรวจและรวบรวมข้อมูลความเสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอเพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือของส่วนราชการที่รับผิดชอบต่อไป

4.7 สนับสนุนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย อำนาจความสะอาดด้านการจราจรและความปลอดภัยแก่บุคคล สถานที่ และทรัพย์สิน

4.8 ให้ความรู้เรื่องการสุขาภิบาล และการป้องกันโรคระบาด

4.9 ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

4.10 รายงานผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ในขั้นการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยและการฟื้นฟูให้รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชา ให้ ศบภ.ทท. ศบภ.บก.ทท. และ ศบภ.หน่วยต้นสังกัดทราบ

ศึกษาขีดความสามารถปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

จากภารกิจของกรมการสื่อสารทหาร ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ก่อนหน้านี้ทำให้ทราบบทบาท ภารกิจหน้าที่ของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับขีดความสามารถในปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ซึ่งมีอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) หมายเลข 1600⁸ รวมทั้งสถานภาพการบรรจุกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือตามอัตราของหน่วย และแนวความคิดของหน่วยปฏิบัติในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของกรมการสื่อสารทหาร สรุปขีดความสามารถปัจจุบันในการสนับสนุนดังกล่าว ได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนการเกิดภัย สามารถดำเนินการได้
2. ขั้นก่อนการเกิดภัย สามารถดำเนินการได้โดยเตรียมการในส่วนของกำลังพล เครื่องมือและยุทโธปกรณ์ ที่ได้รับการบรรจุตามอัตรา ณ ปัจจุบัน
3. ขั้นระหว่างเกิดภัย สามารถดำเนินการในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ระดับ 1 และ 2 ได้ตามการร้องขอและหรือการสั่งการจากหน่วยเหนือ สำหรับสาธารณภัยระดับ 3 และ 4 สามารถให้การสนับสนุน ศบภ. ในการจัดวางระบบการติดต่อสื่อสารสนับสนุน ศบภ.กท. ตามที่ได้รับการประสานตามแผน ฯ แต่อาจไม่สามารถสนับสนุนได้ครบตามความต้องการ หากเป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ เนื่องจากข้อจำกัดของยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือที่มีการบรรจุใช้ในหน่วย
4. ขั้นหลังการเกิดภัย เป็นการปฏิบัติต่อเนื่องจากขั้นที่ 3 ห้วงภายหลังสาธารณภัยสิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งเป็นการปฏิบัติในการฟื้นฟู ฯ โดยพลเรือนเป็นหลัก ซึ่งหน่วยสามารถดำเนินการได้ตามสั่งการ โดยมีข้อจำกัดตามขั้นที่ 3

ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

จากภารกิจของกรมการสื่อสารทหาร ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย การศึกษาขีดความสามารถในปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหาร ตามอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อณก.) หมายเลข 1600⁷ รวมทั้งสถานภาพการบรรจุกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือตามอัตราของหน่วย และแนวความคิดของหน่วยปฏิบัติในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของกรมการสื่อสารทหาร โดยพิจารณาประกอบรวมกับการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

1. การบรรจุกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือตามอัตราของหน่วย เป็นอัตราการบรรจุเพื่อปฏิบัติงานปกติตามภารกิจที่กำหนดไว้ในอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อณก.) นั้น จึงไม่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับภารกิจการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับเพิ่มเติม
2. กำลังพลที่มีประสบการณ์ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับกำลังพลทั้งหมดภายในหน่วย
3. การใช้งบประมาณสำหรับสนับสนุนภารกิจการบรรเทาสาธารณภัยมีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดและความยุ่งยากในการปฏิบัติ
4. ภารกิจในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยบางกรณี ไม่ตรงกับความรู้ ความชำนาญของกำลังพลภายในหน่วยตามภารกิจหลัก ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ ส่งผลให้การปฏิบัติงานอาจไม่เป็นไปตามที่หน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชาที่มอบหมายคาดหวังไว้
5. ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติที่ต้องปฏิบัติงานในการสนับสนุนระบบการสื่อสารและสารสนเทศนั้น มีหน่วยงานอื่นๆ ทั้งหน่วยราชการและเอกชน ติดตั้งระบบสื่อสาร ๓ อื่น ๆ ด้วย ทำให้เกิดปัญหาในการใช้งานเนื่องจากการไม่บูรณาการระบบร่วมกัน

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมการสื่อสารทหาร

ผู้วิจัยขอนำหลักทฤษฎีและแนวคิดของ SWOT Analysis, 7s Mckinsey และ C-PEST Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของ กรมการสื่อสารทหาร ผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในหาจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) และสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats)

วิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

ใช้ 7S Mckinsey เป็นเครื่องมือเพื่อให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในการ ดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

1. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

จุดแข็ง : มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ แผนพัฒนาขีดความสามารถ และ มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการทั้งระยะสั้น (แผนปฏิบัติราชการประจำปี) และระยะกลาง (แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี)

จุดอ่อน : การเปลี่ยนแปลงนโยบายตามผู้บังคับบัญชา สืบเนื่องด้วยวาระ การดำรงตำแหน่ง จึงส่งผลกระทบให้ไม่สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมายของ แผนปฏิบัติราชการ

2. โครงสร้างการจัดองค์กร (Structure)

จุดแข็ง : เป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี สารสนเทศที่สนับสนุน บก.ทท. เพียงหน่วยเดียว สามารถตอบสนองความต้องการของ บก.ทท. ได้หลายมิติ โดยมีโครงสร้างการจัดหน่วย สายการบังคับบัญชาที่มีการแบ่งมอบงาน ตามสายบังคับบัญชาอย่างชัดเจน

จุดอ่อน : โครงสร้างการจัดหน่วยไม่รองรับการเป็น ฝ่ายเสนาธิการร่วม รวมทั้งไม่รองรับการเป็น หัวหน้าสายวิทยาการการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ มีข้อจำกัดในการปรับโครงสร้างการจัดให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากไม่สามารถขยายอัตราการจัดกำลังพลและขอรับการสนับสนุน งบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นจากการปรับโครงสร้างหน่วยได้

3. ระบบปฏิบัติงานขององค์กร (System)

จุดแข็ง : มีระบบการควบคุมบังคับบัญชาที่มีความเป็นเอกภาพ ส่วนอำนาจการส่วนแผน และส่วนปฏิบัติ สามารถควบคุม กำกับดูแล และบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการปฏิบัติงานของหน่วย และสนับสนุน บก.ทท. และ ทท. รวมทั้งมีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ เพื่อวิเคราะห์ และปรับแผนการปฏิบัติให้สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

จุดอ่อน : การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทั่วไปยังไม่เต็มประสิทธิภาพของระบบ และระบบการจัดการความรู้ ยังไม่เป็นรูปธรรม รวมทั้งยังไม่สามารถนำองค์ความรู้จากบุคลากรมาสังเคราะห์เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ได้ การปฏิบัติที่ผ่านมาเป็นการสนับสนุนตามที่ได้รับร้องขอ ส่งผลให้การบริหารงานในเชิงรุกยังไม่มีประสิทธิภาพ

4. บุคลากรในองค์กร (Staff)

จุดแข็ง : กำลังพล มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภารกิจของหน่วย มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ วินัยทหาร แบบธรรมเนียมทหาร รวมทั้งมีการกำหนดหน้าที่การปฏิบัติที่งานชัดเจน โดยกำลังพลสามารถปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีความรับผิดชอบ และเสียสละอย่างเต็มที่

จุดอ่อน : การบรรจุกำลังพลไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบ และการบรรจุกำลังพลบางตำแหน่งไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำลังพลบางส่วนขาดขวัญกำลังใจ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากปริมาณงานที่มาก และขาดความก้าวหน้าในการรับราชการ กำลังพลบางส่วนขาดทักษะประสบการณ์ ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ด้านบรรเทาสาธารณภัย ถึงแม้จะมีการฝึกอบรมให้แล้วก็ตาม

5. ทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคลากร (Skill)

จุดแข็ง : กำลังพลในหน่วยมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของกำลังพลอย่างต่อเนื่อง ได้รับการฝึกให้เตรียมพร้อมต่อการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่าง

รวดเร็วและทุกเวลา กำลังพลบางส่วนมีประสบการณ์ด้านการบรรเทาสาธารณภัยและการช่วยเหลือประชาชน

จุดอ่อน : กำลังพลส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการรวมทั้งยังขาดทักษะความรู้ขั้นสูง ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสายงานการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้กำลังพลตามไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

จุดแข็ง : มีการปกครองตามสายการบังคับบัญชาเป็นไปตามลำดับชั้น และมีการแบ่งมอบอำนาจตามสายงานที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงาน ตามโครงสร้างและตามคำสั่ง (องค์กร) จึงสามารถที่จะบริหารจัดการบุคลากรและ ยุทธโธปกรณ์ได้อย่างมีระบบ

จุดอ่อน : รูปแบบการบริหารงานเป็นแบบรวมศูนย์และสั่งการจากบนลงล่าง (Top down) ทำให้การบริหารงานมีความล่าช้าในบางครั้ง แนวทางการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับนโยบายผู้บังคับบัญชามากกว่าตามแผนงานของหน่วย บางครั้งทำให้การดำเนินงานของหน่วยขาดความต่อเนื่อง อาจไม่สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

7. ค่านิยมรวมถึงวัฒนธรรมองค์กร (Share values)

จุดแข็ง : กำลังพลมีความรักและความผูกพันในหน่วยงาน มีความเสียสละเพื่อปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ มีความเป็นทหารอาชีพ มีการปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกในการช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

จุดอ่อน : กำลังพลมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำงานเนื่องด้วยความคิดในเรื่องของชั้นยศและตำแหน่ง รวมทั้งมีทัศนคติต่อการแสดงความคิดเห็นจำกัดด้วยชั้นยศ วัฒนธรรมองค์กรไม่เกื้อกูลต่อความเปลี่ยนแปลง ทำให้ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

ใช้กรอบแนวคิด C-PEST Analysis ในการวิเคราะห์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ประการ ที่อยู่ภายนอกองค์กรและสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors) ด้านการเมือง

และกฎหมาย (Political and Legal) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural) และด้านเทคโนโลยี (Technological) โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร พบโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors)

โอกาส : กองทัพอากาศหน่วยงานด้านความมั่นคงหน่วยขึ้นตรง บก.ทพ. ใช้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบนโครงข่ายโทรคมนาคมทหารร่วม กองทัพอากาศ (NCO) ที่ กรมการสื่อสารทหาร เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาโครงข่ายหลักและครอบคลุมทั่วประเทศ

อุปสรรค : มีหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจทับซ้อนกับกรมการสื่อสารทหารใน งานการรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ รวมทั้งความร่วมมือระหว่าง กองทัพอากาศ และ หน่วยงานความมั่นคง อื่นๆ

2. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal)

โอกาส : นโยบายของรัฐบาล และ บก.ทพ. สนับสนุนให้มีการนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการบริหารงาน โดยให้กรมการสื่อสารทหารเป็นหน่วยขับเคลื่อนเพื่อให้ส่วนราชการใน บก.ทพ. มีการใช้งาน ทั้งนี้ บก.ทพ. มอบหมายให้ กรมการสื่อสารทหาร เป็นหน่วยพิจารณาความเหมาะสมของแผนงาน/โครงการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ บก.ทพ. รวมทั้งประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งมีการกำหนดในเรื่องการช่วยเหลือประชาชนและเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

อุปสรรค : ความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาล สถานการณ์ทางการเมือง ที่ ไม่แน่นอน และการเปลี่ยนแปลงนโยบายของหน่วยเหนือ ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติ และแนวทางการดำเนินงานของหน่วย

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economics)

โอกาส : การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสำคัญต่อความสำเร็จของวิสัยทัศน์ บก.ทพ. (เป็น SMART HQ) ในปี 2580) จึงได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ, การบรรเทาสาธารณภัยสามารถระดมทุนจากภาคเอกชนหรือองค์กร

อิสระนอกพื้นที่ภัยพิบัติ เนื่องจากภัยพิบัติจะไม่เกิดพร้อมกันทั่วประเทศ รวมทั้งงบประมาณจากภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณสำรองในกรณีเกิดภัยพิบัติในทุกจังหวัดของประเทศไทย

อุปสรรค : เศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะชะลอตัวซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบต่องบประมาณของหน่วยที่จะได้รับการจัดสรร

4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural)

โอกาส : สังคมมีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัล มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งสังคมของประเทศไทยมีความเห็นใจกัน เมื่อมีผู้ที่ต้องประสบภัยพิบัติจึงเป็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

อุปสรรค : การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงมีการโจมตีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูล รวมทั้งระบบอุปถัมภ์ ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการกำลังพล

5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological)

โอกาส : เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารปัจจุบันมีการพัฒนาก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ทำให้การทำงานมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น รวมทั้งมีการบูรณาการเครือข่ายการสื่อสารระหว่างฝ่ายทหารและพลเรือนเข้าด้วยกันเพื่อความมั่นคง มีเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติ ตลอดจนมีเทคโนโลยีและเครื่องมือ ที่สามารถใช้ในการรับมือกับภัยพิบัติต่างๆ

อุปสรรค : เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีต้นทุนสูงในการจัดหาและบำรุงรักษา รวมถึงส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้ในการพัฒนากำลังพลที่ต้องใช้งบประมาณสูงด้วย

แนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย

จากการศึกษาขีดความสามารถปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมการสื่อสารทหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix และเลือกรูปแบบแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถฯ โดยใช้กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ดังนี้

1. จัดทำแผนในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของกรมการสื่อสารทหารรองรับแผนการบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนภารกิจดังกล่าวต่อไป
2. พัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ตั้งแต่ในยามปกติให้มีความปลอดภัย รองรับการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศได้อย่างครอบคลุม รวดเร็วและต่อเนื่องตลอดเวลา เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของกรมการสื่อสารทหาร ที่ได้รับมอบจากกองบัญชาการกองทัพไทย
3. ฝึกอบรมกำลังพลเพื่อเพิ่มความชำนาญในด้านการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศ พร้อมทั้งเพิ่มความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในกรณีอื่น ๆ นอกจากงานตามภารกิจของหน่วย
4. พิจารณาดำเนินการปรับอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.), อัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ (อจย.) ของกรมการสื่อสารทหาร และส่วนราชการภายในที่เป็นหน่วยปฏิบัติ เพื่อให้มีอัตรารองรับยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับสนับสนุนภารกิจบรรเทาสาธารณภัย และภารกิจอื่นที่อาจจะได้รับมอบเพิ่มเติมในอนาคต
5. ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการและเอกชนอื่น ๆ ตั้งแต่ในยามปกติเพื่อวางแผนการปฏิบัติแบบบูรณาการในด้านการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสาธารณภัย

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร พบว่าตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย มีการแบ่งขั้นตอนการบรรเทาสาธารณภัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นเตรียมการก่อนการเกิดภัย
2. ขั้นก่อนการเกิดภัย
3. ขั้นระหว่างเกิดภัย (แบ่งระดับสาธารณภัยเป็น 4 ระดับ)
4. ขั้นหลังการเกิดภัย

โดยกรมการสื่อสารทหาร มีขีดความสามารถในปัจจุบันสามารถสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน แต่ในขั้นตอนที่ 3 ขั้นระหว่างเกิดภัย หากสาธารณภัยเป็นระดับ 3 และ 4 ที่มีความรุนแรงและมีขนาดใหญ่ หน่วยอาจไม่สามารถสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่หน่วยเหนือหรือหน่วยรับบริการต้องการ เนื่องจากจำกัดด้วย ยุทโธปกรณ์และเครื่องมือที่บรรจุตามอัตราของหน่วย ทั้งนี้ การจัดตั้งหน่วยปกติตามอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) และตามอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ (อจย.) นั้น เป็นการการจัดตั้งหน่วยและกำหนดอัตราทั้งกำลังพล และยุทโธปกรณ์ต่างๆ สำหรับปฏิบัติงานภารกิจปกติ ตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งหน่วยนั้น ๆ หากได้รับมอบหมายภารกิจอื่นเพิ่มเติม อาจมีทรัพยากรไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัย นฤพนธ์ มัตถกุล, นาวาเอก เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า ภารกิจกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด เป็นการป้องกันชายแดน อาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ของหน่วยที่มีอยู่ จึงเป็นอาวุธยุทโธปกรณ์ตามอัตรา เพื่อใช้ปฏิบัติภารกิจในการรบเป็นหลัก จึงขาดแคลนเครื่องมือที่ใช้ในการบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง⁹

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยในเรื่องการบรรจุกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือตามอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) ของหน่วย ซึ่งไม่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับภารกิจสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ที่เป็นภารกิจที่ได้รับมอบเพิ่มเติมขึ้น ให้หน่วยพิจารณาขอปรับแก้อัตราเพื่อให้สามารถรองรับภารกิจดังกล่าวได้ต่อไป รวมทั้งปัญหาเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณในการบรรเทาสาธารณภัยที่มีระเบียบข้อบังคับมาก ทำให้เกิดอุปสรรคในการทำงาน ก็ให้รายงานปัญหาเหล่านี้ไปให้หน่วยรับผิดชอบระเบียบข้อบังคับนั้น เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับดังกล่าวต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัย วชิรพงษ์ บุญรัตน์, พันเอก เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 41 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพให้หน่วย มณฑลทหารบกที่ 41 ควรแก้ไขคำสั่งเพื่อแก้ไขการเบิกจ่ายงบประมาณให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานของหน่วยมณฑลทหารบกที่ 41¹⁰

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ของกรมการสื่อสารทหาร ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไว้เรื่องพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน บก.ทท. และเหล่าทัพตั้งแต่ในยามปกติให้มีความปลอดภัย รองรับการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศได้อย่างครอบคลุม รวดเร็วและต่อเนื่องตลอดเวลา, ฝึกอบรมกำลังพลเพื่อเพิ่มความชำนาญในด้านการติดต่อสื่อสารและระบบสารสนเทศ พร้อมทั้งเพิ่มความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย สอดคล้องกับงานวิจัย วชิรพงษ์ บุญรัตน์, พันเอก เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 41 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพให้หน่วย มณฑลทหารบกที่ 41 ควรเสริมสร้าง บุคลากร ยุทโธปกรณ์ให้ทันสมัยและเหมาะสมในแต่ละหน่วย ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่รับผิดชอบ¹⁰

บทที่ 4

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยพบว่าขีดความสามารถปัจจุบันของกรมการสื่อสารทหารในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย นั้นปัจจุบันหน่วยมีขีดความสามารถในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนฯ ขั้นเตรียมการก่อนการเกิดภัย, ขั้นก่อนการเกิดภัย, ขั้นระหว่างเกิดภัย (สามารถดำเนินการในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยระดับ 1 และ 2 สำหรับสาธารณภัยระดับ 3 และ 4 สามารถให้การสนับสนุน ศบท. ในการจัดวางระบบการติดต่อสื่อสารสนับสนุน ศบภ.กท. ตามที่ได้รับการประสานตามแผน ฯ แต่อาจไม่สามารถสนับสนุนได้ครบตามความต้องการหากเป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ เนื่องจากข้อจำกัดของยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือที่มีการบรรจุใช้ในหน่วย) และขั้นหลังการเกิดภัย สามารถดำเนินการได้โดยมีข้อจำกัดตามขั้นที่ 3

ปัญหาและอุปสรรคของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย ได้แก่ การบรรจุกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือตามอัตราของหน่วย เป็นอัตราการบรรจุเพื่อปฏิบัติงานปกติ ตามภารกิจที่กำหนดไว้ในอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อณก.) จึงไม่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับภารกิจการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับเพิ่มเติม กำลังพลที่มีประสบการณ์ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับกำลังพลทั้งหมดภายในหน่วย และมีปัญหา ข้อขัดข้อง ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยที่ผ่านมา เช่น ภารกิจในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยโรคอุบัติใหม่ ไม่ตรงกับความรู้ความชำนาญของกำลังพลภายในหน่วยตามภารกิจหลัก ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ ส่งผลให้การปฏิบัติงานอาจไม่เป็นไปตามที่หน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชาที่มอบหมายคาดการณ์ไว้ การใช้งบประมาณสำหรับสนับสนุนภารกิจการบรรเทาสาธารณภัยมีระเบียบที่เกี่ยวข้องมาก ทำให้เกิดข้อจำกัดและความยุ่งยากในการปฏิบัติ รวมทั้งระบบการสื่อสารและสารสนเทศที่ติดตั้งในพื้นที่ภัยพิบัติ มีหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งหน่วยราชการและพลเรือน ติดตั้งระบบสื่อสารฯ ต่าง ๆ ด้วยทำให้เกิดปัญหาในการใช้งาน เนื่องจากการไม่บูรณาการระบบร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของกรมการสื่อสารทหาร ในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย และในอนาคตจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกแล้ว ผู้วิจัยเลือกใช้กลยุทธ์เชิงรุก (SO) โดยนำจุดแข็งของหน่วย และโอกาส ในเรื่องนโยบายการสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน มาพิจารณาดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมการสื่อสารทหาร ควรจัดการสัมมนาหรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย รวมทั้งภารกิจของกรมการสื่อสารทหาร ที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติตามแผนดังกล่าว เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจ และไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่รับผิดชอบต่อไป

2. การเกิดสาธารณภัยหรือภัยพิบัติมีหลายรูปแบบ และหลายระดับหน่วยควรพิจารณาในการเตรียมการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว ให้ครอบคลุมรูปแบบของสาธารณภัยให้มากที่สุด เพื่อประกันความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย รวมทั้งปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานสนับสนุน ฯ ที่ผ่านมา

2. ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะของเครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ สำหรับสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยหรือภัยพิบัติแต่ละประเภท แต่ละระดับความรุนแรงที่กรมการสื่อสารทหารจะสามารถเลือกใช้ในการปฏิบัติงานดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า

เอกสารอ้างอิง

1. ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561–2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561.
2. ราชกิจจานุเบกษา. (2566). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2566–2580. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 51 ง, 7 มีนาคม 2566.
3. คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570.
4. กระทรวงกลาโหม. แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564.
5. กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2565.
6. กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กองบัญชาการกองทัพไทย.
7. ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551. เล่ม 125 ตอนที่26 ก, 1 กุมภาพันธ์ 2551.
8. กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. อัตราการจัดเฉพาะกิจหมายเลข 1600.
9. นฤพนธ์ มัตถกุล, นาวาเอก. การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2566.
10. วชิรพงษ์ บุญรัตน์, พันเอก. การเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 41, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2564.

ภาคผนวก (บัญชีคำย่อ)

กระทรวงกลาโหม

กท.	:	กระทรวงกลาโหม
สป.	:	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
ทท.	:	กองทัพไทย
บก.ทท.	:	กองบัญชาการกองทัพไทย
ทบ.	:	กองทัพบก
ทร.	:	กองทัพเรือ
ทอ.	:	กองทัพอากาศ
นขต.	:	หน่วยขึ้นตรง
ศบท.	:	ศูนย์บัญชาการทางทหาร
ฝกร.	:	ฝ่ายกิจการพลเรือน
ศบภ.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย
ศบภ.ทท.สน.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทยส่วนหน้า
ศบภ.นทพ.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ศบภ.ทบ.สน.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกส่วนหน้า
ศบภ.ทร.สน.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพเรือส่วนหน้า
ศบภ.ทอ.สน.	:	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศส่วนหน้า
ชปน.ศบภ.ทท.	:	ชุดประสานการปฏิบัติส่วนหน้าศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพไทย
ศปก.	:	ศูนย์ปฏิบัติการ
กร.ทหาร	:	กรมกิจการพลเรือนทหาร
กร.ทบ.	:	กรมกิจการพลเรือนทหารบก
กพร.ทร.	:	กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
กร.ทอ.	:	กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
ทภ.	:	กองทัพภาค
มทบ.	:	มณฑลทหารบก

นทพ.	:	หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
สสน.นทพ.	:	สำนักงานสนับสนุนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
สทพ.นทพ.	:	สำนักงานทหารพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
นพศ.นทพ.	:	หน่วยพัฒนาการพิเศษหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
สนภ.นทพ.	:	สำนักงานพัฒนาภาคหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
นพค.สนภ.นทพ.	:	หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่สำนักงานพัฒนาภาค หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ทรภ.	:	ทัพเรือภาค
ฐท.กท.	:	ฐานทัพเรือกรุงเทพ
อศ.	:	กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ
กปช.จต.	:	กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด
นรข.	:	หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง
ฉก.นย.ภต.	:	หน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้
บน.	:	กองบิน
รร.การบิน	:	โรงเรียนการบิน

กระทรวงมหาดไทย

รมว.มท.	:	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ผวจ.	:	ผู้ว่าราชการจังหวัด
นอภ.	:	นายอำเภอ
อบจ.	:	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ทน.	:	เทศบาลนคร
ทม.	:	เทศบาลเมือง
ทต.	:	เทศบาลตำบล
อบต.	:	องค์การบริหารส่วนตำบล

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ปภ.	:	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ศูนย์ ปภ.เขต	:	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต
สนง.ปภ.จ.	:	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
สนง.ปภ.สาขา	:	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสาขา

องค์กรปฏิบัติ

กอปภ.ก.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
กอปภ.กทม.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
กอปภ.จ.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
กอปภ.อ.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
กอปภ.ทน./ทม./ทต.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล
กอปภ.อบต.	:	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล
บกปภ.ช.	:	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
สปฉ.	:	การสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน

คณะกรรมการแห่งชาติ

กปภ.ช.	:	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
กปอ.	:	คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ

ผู้บัญชาการและผู้อำนวยการ

ผบ.ปภ.ช.	:	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
ผอ.กลาง	:	ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)
ผอ.กอปภ.ก.	:	ผู้อำนวยการกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
ผอ.จว.	:	ผู้อำนวยการจังหวัด
ผอ.กทม.	:	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
ผอ.อำเภอ	:	ผู้อำนวยการอำเภอ
ผอ.ท้องถิ่น	:	ผู้อำนวยการท้องถิ่น

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก ภูริทัต โพธิ์แก้ว

วัน เดือน ปีเกิด

9 ตุลาคม 2516

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2543

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 89

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 - 2546

นายทหารซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ กองร้อยกองบังคับการ
กองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2546 - 2552

ผู้บังคับหมวดโทรโปที่ 1 กองร้อยปฏิบัติการสื่อสารพิเศษ
กองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2552 - 2553

รองผู้บังคับกองร้อยปฏิบัติการวิทยุถ่ายทอด กองพัน
ทหารสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพไทย กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2553 - 2553

รองผู้บังคับกองร้อยปฏิบัติการสื่อสารพิเศษ กองพัน
ทหารสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพไทย กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2553 - 2554

ประจำกรมกำลังพลทหาร

พ.ศ. 2554 - 2557

นายทหารส่งกำลัง กองส่งกำลังบำรุง กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2557 - 2564

หัวหน้าแผนกส่งกำลังบำรุง กองส่งกำลังบำรุง
กรมการสื่อสารทหาร

พ.ศ. 2564 - 2565

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กองส่งกำลังบำรุง กรมการสื่อสารทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2565 - 2567

รองผู้อำนวยการ กองโครงการและงบประมาณ
กรมการสื่อสารทหาร